

Anmeldelse: Nådesløs krig om Brexit

Af Hugo Gaarden

Kampen om Brexit var en nådesløs krig, fremgår det af bogen *All Out War* skrevet af den politiske redaktør på *Sunday Times*, Tim Shipman. Men det nådesløse var kun fra den ene side, nemlig Brexit-tilhængerne med den nuværende udenrigsminister, Boris Johnson, og hans tro væbner og inspirator, Michael Gove, i spidsen.

Tim Shipman: *All Out War*, William Collins, London 2016, 662 s.

Brexit-tilhængerne brugte løgne og ufine metoder, mens premierminister David Cameron ikke turde gå lige så brutalt til modangreb. Ja, han skulle måske ikke have været brutal, men han svigtede ved at lade modstanderne være i regeringen under kampen om Brexit. Han turde ikke tage et opgør med dem. Det er i virkeligheden en af de vigtigste læresætninger fra den britiske borgerkrig: Det går galt, når de etablerede ikke tør bekæmpe populisternes benhårdt.

Brexit var, ifølge Shipman, mere eller mindre et selvforskyldt resultat fra David Camerons side. Han lovede

briterne en afstemning om EU, fordi han troede, at han dermed kunne tage gassen af EU-modstanden. Han beskrives i bogen som en dårlig strateg, der tog fejl af begivenheder og personer, og Brexit-tilhængerne førte en effektiv politisk guerillakrig.

Gennem en særdeles detaljeret beskrivelse af den flerårige kamp om Brexit viser Shipman, hvordan al debat om EU kan forplumres, og hvordan EU

Hugo Gaarden er freelance-journalist og klummeskriver for *Udenrigs*.

kan gøres forståelig for den brede befolkning. Den er ikke bare et lærestykke for fx den politiske ledelse i Danmark, men også for erhvervsledere: Skal de passivt se på, at løgnagtige politikere skalter og valter med de værdier, de er afhængige af?

Camerons fatale beslutning

Ifølge Shipman traf Cameron som partiformand en fatal beslutning allerede i 2007 om at holde en folkeafstemning om Lissabon-traktaten, hvis han skulle blive premierminister. Han troede, han kunne holde EU-skeptikerne i skak ved at indikere, at han var parat til at træde ud af EU, hvis der så at sige blev 'for meget EU'. Dermed hjalp han i virkeligheden EU-skeptikerne. I 2013 lovede han 'fundamentale reformer' af EU, og det skulle briterne tage stilling til. I 2015 opnåede Cameron en solid valgsejr, og han lovede at holde folkeafstemningen i slutningen af 2017. Altså 10 år efter hans første udmelding.

Cameron gjorde ifølge Shipman heller ikke et professionelt stykke arbejde for at få det, han ville have fra EU-landene. Shipman blotlægger en stribe uigennemtænkte beslutninger. Cameron formåede ikke at udvikle en klart forståelig britisk EU-politik, og han formåede ikke at forhandle sig til 'fundamentale reformer' af EU. Han havde ikke på forhånd fået afklaret, om han havde Tysklands kansler, Angela Merkels, opbakning. Han fik utrolig lidt med hjem til vælgerne. Han præsterede dårligt politisk håndværk, og han blev fra starten advaret af sine egne, herunder finansminister George

Osborne, der mente, at løftet om en folkeafstemning var en fejltagelse.

Cameron forstod ikke, hvad der rørte sig i den britiske folkesjæl, især ude på landet, langt væk fra eliten i London. Briterne ville ikke have massiv indvandring af østeuropæere, der søgte arbejde i Storbritannien, og de var utilfredse med, at østeuropæerne kunne sende sociale ydelser tilbage til familien.

Men et nej til den frie bevægelighed af arbejdskraften stred mod Det Indre Marked – mod fundamentet i EU – så Cameron mødte massiv modstand i EU. Men hvorfor forsøgte han ikke at få Tysklands opbakning til en undtagelse, netop mens Tyskland havde brug for opbakning under flygtningekrisen? Undtagelser er mulige i EU, men Cameron turde ikke tage et opgør med Merkel. Han kunne have tvunget hende til at tage stilling til, om den frie bevægelighed var vigtigere end britisk medlemskab.

Omvendt havde Merkel ikke tilstrækkelig forståelse for Camerons situation, og hun havde øjensynlig ikke gennemtænkt konsekvensen af en Brexit. I dag ser vi problemet med et manglende Storbritannien i EU, hvor EU bliver nødt til at træffe fundamentale strategiske og geopolitiske valg, også i relation til den vestlige alliance.

Men Cameron har, ifølge Shipman, ene og alene hovedansvaret. Da kampen mod Brexit tog til, begyndte konservative politikere og ministre at tale til fordel for Brexit, herunder to af Camerons gode venner, Boris Johnson og Michael Gove. Cameron tillod en intern opposition i håb om, at han

dermed kunne holde sammen på det EU-splittede konservative parti!

Cameron turde ikke gå til modangreb. Han lod venner og partipolitik overskygge nationens interesser. Han lod sig fange af begivenhederne i stedet for at ændre kurs, når det var nødvendigt, fx om tidspunktet for folkeafstemningen.

Cameron førte en økonomisk argumentation, selv om halvdelen af briterne kun var optaget af en dyb mistillid til EU, eliten og fremmede. De ville

have kontrollen tilbage. De holdninger kan ikke ændres i et snuptag eller ved bare at lade tiden gå. Den splittede regering gav ikke et klart billede af relationen til EU. Cameron gamblede nationen bort, som da briterne mistede de amerikanske kolonier, siger en af hans modstandere.

Kun 600.000 stemmer skilte Brexit fra EU-medlemskab.

○○○